

Ministerstwo Sprawiedliwości

Rada do spraw Ławników przy Ministrze Sprawiedliwości

Posiedzenie Piąte

Ministerstwo Sprawiedliwości, Aleja Róż 2, sala 104

Warszawa, 15 września 2025 r.

Protokół z Piątego Posiedzenia

Rady do spraw Ławników przy Ministrze Sprawiedliwości

w dniu 15 września 2025 roku

(Aleja Róż 2, sala 101, godz. 13.00-16.00)

Uczestnicy :

prof. UAM dr hab. Piotr Władysław Juchacz – Przewodniczący Rady

Małgorzata Kosicka

Małgorzata Miszkin-Wojciechowska

Marian Radoła

Ewa Rysińska

Martyna Skibniewska

Maciej Sopyło

prof. dr hab. Eleonora Zielińska

Izabela Kuczera-Fatyga, prezes SR Katowice-Zachód, zaproszony gość

Aleksandra Smoter, Sekretarz Rady

Agnieszka Stankiewicz, Naczelnik Wydziału ds. Strategii Departamentu Analiz i Strategii

1. Otwarcie spotkania, powitanie zaproszonych gości i członków Rady przez Przewodniczącego Rady ds. Ławników przy Ministrze Sprawiedliwości prof. UAM dr. hab. Piotra W. Juchacza.
2. Sprawozdanie Przewodniczącego Rady ds. Ławników prof. UAM dra hab. Piotra W. Juchacza ze spotkania z Ministrem Sprawiedliwości Waldemarem Żurkiem w dniu 4 września 2025 roku [w spotkaniu brała

także udział Pełnomocnik Ministra Sprawiedliwości do spraw Edukacji Konstytucyjnej Aleksandra Chudaś].

Przewodniczący Rady przedstawił główne punkty z godzinnej rozmowy:

- A. Po pierwsze, budowa nowego systemu szkoleń sędziów społecznych. Przedyskutowano propozycje zawarte w Uchwałach Rady nr 5/2025 i 6/2025, a także dodatkowe pomysły na podniesienie kompetencji sędziów społecznych. Przewodniczący Rady zaproponował podpisanie umowy ramowej pomiędzy Ministerstwem Sprawiedliwości a Państwową Inspekcją Pracy w sprawie szkolenia ławników (przede wszystkim orzekających w wydziałach pracy i ubezpieczeń społecznych) oraz możliwość zapewnienia ławnikom dostępu w sądach do SIP *Lex* lub *Legalis*. Pan Minister skierował rekomendacje Rady do dalszych prac i konsultacji z KSSiP.
- B. Po drugie, Przewodniczący zaprezentował Uchwałę nr 4/2025 w sprawie podniesienia rekompensaty dla ławników wraz z jej obszernym uzasadnieniem i na tej bazie podjęto dyskusję na temat możliwego wzrostu wysokości tej rekompensaty w kontekście obecnych wyzwań stojących przed budżetem państwa. Zaprezentowano przygotowane w Ministerstwie koszty proponowanej podwyżki rekompensaty. Rozmawiano o ewentualnych wariantach realizacji rekomendacji Rady.
- C. Po trzecie, Przewodniczący Rady zaprezentował rekomendacje Rady dotyczące poszerzenia kognicji sędziów społecznych w sprawach karnych, rodzinnych i z zakresu prawa pracy (Uchwały nr 10/2025, 11/2025, 12/2025, 13/2025 i 14/2025). Minister generalnie rozważa możliwość poszerzenia kognicji sędziów społecznych, ale szczegóły wymagają szerszych konsultacji. Minister poprosił Przewodniczącą Rady o skonsultowanie rekomendacji z Przewodniczącymi odpowiednich Komisji Kodyfikacyjnych zapowiadając powrót do dyskusji po tych konsultacjach.
- D. Po czwarte, przedyskutowano rekomendację Rady (Uchwała nr 3/2025) zmiany nazwy z 'ławnik' na 'sędzia społeczny'.
- E. Po piąte, Przewodniczący Rady zaprezentował Ministrowi autorski pomysł utworzenia Krajowego Rejestru Sędziów Społecznych [Ławników] wskazując na jego podstawowe potencjalne funkcjonalności i szerokie możliwości wykorzystania (np. e-szkolenia, dostęp do SIP-ów, dostęp do PISP, itd.). Minister dał Przewodniczącemu Rady prof. UAM dr hab. Piotrowi W. Juchaczowi 'zielone światło' do wstępnego rozpoznania możliwości opracowania Rejestru (przygotowanie wstępnego projektu).
- F. Po szóste, poddano krótkiej dyskusji zagadnienie promocji instytucji sędziów społecznych wśród obywateli oraz przygotowania filmów szkoleniowych dla ławników.

G. Po siódme, Przewodniczący Rady oraz Pani Dyrektor Aleksandra Chudaś zaproponowali zorganizowanie konferencji dla sędziów społecznych w marcu 2026 roku, jako kontynuacji tegorocznej konferencji, która spotkała się z bardzo życzliwym przyjęciem i dużą frekwencją w środowisku ławników. Pan Minister poparł pomysł [szerzej zob. pkt 5].

3. Informacja na temat przekazania Uchwał nr 3-14 Rady do zaopiniowania przez departamenty Ministerstwa Sprawiedliwości zgodnie z ich właściwością rzeczową.

Pani Naczelnik Agnieszka Stankiewicz poinformowała, że Uchwały nr 3-14 podjęte przez Radę ds. Ławników zostały przekazane Ministrowi Sprawiedliwości z notatką, a Minister zlecił ich konsultację z właściwymi departamentami merytorycznymi. Uchwały trafiły m.in. do Departamentu Prawa Cywilnego i Gospodarczego, Departamentu Spraw Rodzinnych i Nieletnich, Departamentu Kadr i Organizacji Sądów Powszechnych i Wojskowych, oraz Departamentu Prawa Karnego. Uchwały dotyczące konkursów na prace magisterskie i plakaty są konsultowane z Biurem Ministra i Departamentem Budżetu, a Departament Analiz i Strategii będzie odgrywał wiodącą rolę w opiniowaniu tych dwóch uchwał. W ciągu tygodnia należy spodziewać się odpowiedzi ze wszystkich departamentów.

4. Informacja na temat uruchomienia w lipcu 2025 roku **strony internetowej Rady ds. Ławników na stronie MS**, planami jej rozbudowy o nowe funkcjonalności [Aktualności, Zabierz głos!, inne] oraz promocją w środowisku sędziów społecznych. [Przewodniczący Rady, Pani Naczelnik Agnieszka Stankiewicz]

Przewodniczący Rady poinformował o uruchomieniu w lipcu 2025 roku strony internetowej Rady ds. Ławników na stronie Ministerstwa Sprawiedliwości, zawierającej skład Rady, Protokoły z Posiedzeń Rady oraz podjęte przez Radę Uchwały. Dodał, iż obecnie trwają prace nad jej rozbudową o nowe funkcjonalności, w tym sekcję "Aktualności".

5. Informacja Przewodniczącego Rady na temat planów **organizacji ogólnopolskiej konferencji dla sędziów społecznych w marcu 2026 roku w KSSiP w Krakowie.**

Przewodniczący poinformował o planach zorganizowania ogólnopolskiej konferencji dla sędziów społecznych w marcu 2026 roku. Zaakceptowano sugestie, aby konferencja odbyła się w Krakowie, w KSSiP, co miałyby być w związku z planowaną nowelizacją ustawy o KSSiP, która umożliwiłaby prowadzenie w Szkole szkoleń dla ławników. Minister W. Żurek poparł ten pomysł, traktując go jako "pokazanie początku tej współpracy". Ustalono podjęcie rozmów z Dyrekcją KSSiP w tej sprawie.

6. Informacja na temat działań związanych z realizacją porozumień dotyczących współpracy Ministerstwa Sprawiedliwości z miastami w sprawie promocji instytucji udziału obywateli w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości.

Pani Naczelnik Agnieszka Stankiewicz poinformowała, że spotkanie w Łodzi jest odłożone w czasie, zaś 17 września – czyli za dwa dni – odbędzie się spotkanie w Gdańsku. W spotkaniu weźmie udział w imieniu Rady Pani Martyna Skibniewska, a z biura Ministra Pani Agnieszka Tomasik, która przygotowała scenariusz lekcji.

Pan Maciej Sopyło zgłosił pomysł, aby Rada przygotowała "one-pager" dotyczący umów między Ministerstwem a miastami, który zostanie przedstawiony na zjeździe Unii Metropolii 2 i 3 października, promując tę praktykę. Rada poparła propozycję.

Ponadto Przewodniczący Rady zaproponował rozważenie rozwiązania systemowego problemu organizacji wydarzeń promujących instytucję ławnika poprzez nowelizację ustawy o samorządzie gminnym, wpisując promocję instytucji udziału obywateli w sprawowaniu władzy do zadań własnych gmin, co dałoby podstawę prawną do finansowania takich działań.

7. Informacja na temat udziału członków Rady Pani Dyrektor Małgorzaty Kosickiej (z wystąpieniem), Pani Martyny Skibniewskiej oraz Pana Macieja Wojakowskiego **w wizycie integracyjnej środowiska ławniczego w SO Warszawa-Praga i w Sejmie RP, zorganizowanym przez Radę Ławniczą SR Katowice-Zachód** we współpracy z przedstawicielami Rad Ławniczych Sądów Rejonowych i Okręgowych z: Będzina, Bielska-Białej, Cieszyna, Dąbrowy Górniczej, Elbląga, Gliwic, Jastrzębia-Zdroju, Katowic, Katowic-Zachodu, Rudy Śląskiej, Rybnika, Sosnowca, Warszawy, Wrocławia, Zabrze i Zawiercia.

Pani Dyrektor Małgorzata Kosicka zdała relację z wizyty integracyjnej środowiska ławniczego w Sądzie Okręgowym Warszawa-Praga i Sejmie RP. Podkreśliła bardzo dobrą frekwencję. Zdjęcia z wydarzenia zostały umieszczone na stronie Sądu Rejonowego Katowice-Zachód. Wizytę za bardzo udaną i potrzebną uznała także Pani Martyna Skibniewska.

Przewodniczący Rady zaproponował stworzenie na stronie Rady zakładki, gdzie można by umieszczać informacje o wydarzeniach tego typu w środowisku ławniczym z całej Polski, aby przyczynić się do integracji środowiska polskich sędziów społecznych. Dyskutowano również o trudnościach we wzajemnej współpracy rad ławniczych oraz o potrzebie usprawnienia komunikacji.

8. Informacja na temat spotkania członkini Rady i Przewodniczącej SLP Pani Martyny Skibniewskiej z Marszałkiem Sejmu RP Panem Szymonem Hołownią.

Pani Martyna Skibniewska przedstawiła informację o swoim spotkaniu z Marszałkiem Sejmu RP Panem Szymonem Hołownią. Marszałek wyraził pełne wsparcie dla ławników, pracy Rady ds. ławników przy Ministrze Sprawiedliwości i Stowarzyszenia Ławników Polskich, deklarując gotowość wspierania ich działań na rzecz podniesienia rangi sędziów społecznych. W rozmowie Marszałek poinformował, że zna rekomendacje Rady.

9. Dyskusja na temat wyborów uzupełniających ławników przez rady gmin w apelacji warszawskiej. Wprowadzenie do dyskusji wygłosi Pani Martyna Skibniewska.

Pani Martyna Skibniewska przedstawiła problem wyborów uzupełniających ławników przez rady gmin w apelacji warszawskiej. W Warszawie odnotowano wysoki odsetek odrzuconych kandydatów w kolejnych turach naboru (48%, 30%, 20%). Przytoczyła konkretny przypadek, gdzie troje kandydatów z pozytywnymi opiniami komisji zostało odrzuconych przez radnych, a wybrano tylko jedną osobę. Pani Skibniewska interweniowała pisemnie u Przewodniczącej Rady Miasta Warszawy i uważa, że Ministerstwo i Rada powinny zająć się tą kwestią. Dyskutowano o tym, że radni mają prawo decydować o odrzuceniu danego kandydata bez uzasadnienia, co utrudnia zrozumienie decyzji.

Zwrócono uwagę na potrzebę dyskusji nad zasadami wyboru ławników oraz nad treścią Karty zgłoszenia kandydata na ławnika, aby zawierała więcej informacji pomocnych radnym w racjonalnym wyborze. Przewodniczący podkreślił, że temat karty zgłoszenia kandydata na ławnika wymaga dalszych prac i konkretnej dyskusji nad propozycjami zmian, na kolejnym posiedzeniu.

10. Dyskusja nad propozycją przyjęcia **Uchwały nr 15/2025 w sprawie rekomendacji podpisania umowy ramowej pomiędzy Ministerstwem Sprawiedliwości a Państwową Inspekcją Pracy w sprawie prowadzenia szkoleń dla sędziów społecznych.**

Przewodniczący Rady najpierw przedstawił dwa przeciwstawne przykłady odpowiedzi oddziałów PIP na propozycje ze strony rad ławniczych zorganizowania szkoleń dla ławników z wydziałów pracy. Z jednej strony zaprezentowany został pozytywny przykład organizacji szkolenia we Wrocławiu, którego inicjatorem był obecny członek Rady Pan Maciej Wojakowski (nieobecny z powodu choroby) oraz negatywny przykład odmowy szkolenia przez Okręgową PIP w Katowicach. Przewodniczący przedstawił uzasadnienie uchwały zwracając m.in. uwagę na to, że ustalenie zasad współpracy na szczeblu centralnym pozwoliłoby uniknąć arbitralności decyzji urzędników w okręgach.

Następnie Przewodniczący Rady przedstawił propozycję **Uchwały nr 15/2025 w sprawie rekomendacji podpisania umowy ramowej pomiędzy**

Ministerstwem Sprawiedliwości a Państwową Inspekcją Pracy w sprawie prowadzenia szkoleń dla sędziów społecznych. Przewodniczący podkreślił, że pomysł spotkał się z pozytywnym przyjęciem Ministra Sprawiedliwości.

Przewodniczący zarządził głosowanie. Uchwała nr 15/2025 została przyjęta jednogłośnie.

11. Dyskusja nad propozycją przyjęcia Uchwały nr 16/2025 w sprawie umożliwienia sędziom społecznym [ławnikom] w sądach pełnego dostępu do Systemów Informacji Prawnej (SIP) Lex i /lub Legalis.

Przewodniczący Rady przedstawił propozycję uchwały o pełnym dostępie ławników do Lex i/lub Legalis, który to pomysł został bardzo pozytywnie odebrany przez Ministra. Prezes SSR Katowice-Zachód, Izabela Kuczera-Fatyga, przedstawiła przykład wprowadzenia takiego dostępu w jej sądzie, opisując jego realizację i uzasadnienie prawne. Dyskutowano m.in. o tym, że sposób wdrożenia może być różny w poszczególnych sądach (kody, konta użytkowników), ale pomysł zyskał pełną akceptację członków Rady.

Przewodniczący zarządził głosowanie. Uchwała nr 15/2025 została przyjęta jednogłośnie.

12. Dyskusja nad propozycją przyjęcia Uchwały nr 17/2025 w sprawie rekomendacji wydania przez Ministra Sprawiedliwości wytycznych dotyczących utworzenia dla rad ławniczych adresów e-mail w domenie sądowej.

Przewodniczący Rady przedstawił wyniki badania ankietowego przeprowadzonego z inicjatywy Rady do spraw Ławników przy Ministrze Sprawiedliwości we współpracy z Departamentem Kadr i Organizacji Sądów Powszechnych i Wojskowych Ministerstwa Sprawiedliwości. Badanie przygotowane zostało przez prof. UAM dra hab. Piotra W. Juchacza we współpracy z Zastępczynią Dyrektora DKO Małgorzatą Kosicką i m.in. dostarczyło danych empirycznych dotyczących adresów e-mail, jakimi posługują się rady ławnicze sądów powszechnych. Badanie przeprowadzone zostało w czerwcu 2025 roku i skierowane zostało do prezesów wszystkich sądów okręgowych i rejonowych w Polsce. Wyniki pierwszej części badań poświęconej radom ławniczym zostały opracowane przez prof. UAM dr hab. Piotra W. Juchacza. Przewodniczący Rady zaprezentował je w obszarze dotyczącym przedmiotu Uchwały nr 17/2025 Rady do spraw Ławników przy Ministrze Sprawiedliwości, czyli adresów internetowych rad ławniczych.

Skrócona informacja z wypowiedzi prof. Piotra W. Juchacza:

- A. Spośród 366 sądów okręgowych i rejonowych działających w Polsce w 256 sądach powołano rady ławnicze: z czego we wszystkich 47 sądach okręgowych oraz 209 sądach rejonowych. W 110 sądach rejonowych nie powołano rad ławniczych.

- B. Spośród 256 sądów, w których powołano rady ławnicze, w 213 sądach rady posiadają adresy e-mail, zaś w 43 sądach nie posiadają.
- C. Spośród 213 sądów, w których rady ławnicze posiadają adresy e-mail tylko w 50 posiadają one adres poczty elektronicznej w domenie sądowej, a i w tych przypadkach występuje olbrzymia rozbieżność w stosowanej nomenklaturze, albowiem zidentyfikowano aż czternaście różnych nazw użytkownika.
- D. Spośród pozostałych 163 sądów w 159 sądach rady ławnicze posługują się prywatnym adresem mailowym przewodniczącej/cego rady ławniczej, zaś w 4 przypadkach mamy do czynienia ze specjalnie założonymi adresami dla rady ławniczej, ale w domenie prywatnej a nie sądowej.

Przewodniczący podkreślił, że Rada do spraw Ławników przy Ministrze Sprawiedliwości obecnie pracuje nad projektem nowelizacji Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 31 stycznia 2006 roku w sprawie sposobu wyboru, składu i struktury organizacyjnej, trybu działania oraz szczegółowych zadań rady ławniczej, w ramach której zaproponowanych zostanie kilka znaczących zmian dotychczasowych zapisów, w tym znajdują się tam również propozycje zapisów dotyczących adresu poczty elektronicznej rad ławniczych.

Przewodniczący Rady zaproponował, aby tymczasem przyjąć uchwałę w sprawie wytycznych zachęcających prezesów sądów do nadania radom ławniczym adresu e-mail w domenie sądowej w postaci: rada.lawnicza@domenasadowa. Tak, aby rady ławniczej jak najszybciej mogły korzystać z instytucjonalnego adresu poczty elektronicznej.

Uchwała nr 17/2025 została przyjęta jednogłośnie.

- 13. Dyskusja nad propozycją przyjęcia Uchwały nr 18/2025 w sprawie rekomendacji wydania wytycznych dotyczących przydzielenia ławnikom w sądach pokoju służbowego (z dostępem do komputera).

Rada po krótkiej zgodnej dyskusji podjęła decyzję o przyjęciu Uchwały nr 18/2025. W dyskusji podkreślono, że zagadnienie to wielokrotnie było podnoszone przez środowisko polskich sędziów społecznych wskazując jego duże znaczenie dla zapewnienia codziennych godnych warunków pracy sędziom społecznym.

Uchwała nr 18/2025 została przyjęta jednogłośnie.

- 14. Dyskusja nad propozycją przyjęcia Uchwały nr 19/2025 w sprawie wydania rekomendacji uwzględnienia w budżetach sądów środków na szkolenia sędziów społecznych [ławników] oraz przeznaczony dla nich sprzęt komputerowy i materiały biurowe.

Przewodniczący Rady przedstawił propozycję uchwały rekomendującej uwzględnienie w budżetach sądów środków na szkolenia dla ławników, sprzęt komputerowy i materiały biurowe. Zasugerował umieszczenie krótkiego uzasadnienia bezpośrednio w drugim paragrafie uchwały, aby zapewnić jej integralność. Podkreślono, że są to stosunkowo niewielkie kwoty w budżetach sądów, a ich uwzględnienie w planach budżetowych powinno zapobiec tłumaczeniom o braku funduszy na te cele.

Uchwała nr 19/2025 została przyjęta jednogłośnie.

15. Dyskusja nad propozycją przyjęcia Uchwały nr 20/2025 w sprawie rekomendacji wydania wytycznych dotyczących indywidualnego przydziału tóg ławnikom na czas trwania kadencji.

Przewodniczący Rady zaprezentował uchwałę rekomendującą wydanie wytycznych dotyczących indywidualnego przydziału tóg ławnikom na czas trwania kadencji. Dyskutowano o kwestii sposobów przechowywania tóg w sądzie i dobrych praktykach, takich jak indywidualne szafki czy możliwość czyszczenia tóg. Przewodniczący Rady przedstawił jako przykład dobrej praktyki sposób uregulowania tej kwestii w Sądzie Okręgowym w Rybniku wraz z Zarządzeniem Prezesa Sądu Okręgowego w Rybniku z dnia 7 stycznia 2025 roku w sprawie zasad udostępniania ławnikom Sądu Okręgowego w Rybniku stroju urzędowego.

Uchwała nr 20/2025 została przyjęta jednogłośnie, z sugestią dodania do uzasadnienia kwestii umożliwienia wszystkim ławnikom przechowywania tóg w sądzie (w niektórych sądach wydano ławnikom togi i muszą je za każdym razem sami przynosić) i dobrych praktyk dbania o czystość tóg.

16. Dyskusja członków Rady nad odpowiedzią (Opinia nr 2/2025) w sprawie Petycji Rady Ławniczej SR w Białymstoku. [wraz z programem V Posiedzenia Rady członkowie Rady otrzymali w załącznikach: Petycja; Uchwała Rady Ławniczej Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 06 maja 2024 r.; Odpowiedź Podsekretarza Stanu Dariusza Mazura z 26-07-2024 na Interpelację nr 2848; Ustawa o petycjach].

W odpowiedzi na Petycję Rady Ławniczej przy Sądzie Rejonowym w Białymstoku zawierającą prośbę o wyrażenie przez Radę do Spraw Ławników przy Ministrze Sprawiedliwości opinii w sprawie postulatów w niej zawartych i „nadanie jej biegu drogą urzędową”, Rada na swoim V Posiedzeniu 15 września 2025 r., po zapoznaniu się z treścią trzech postulatów i po dyskusji, uzgodniła swoją opinię w odniesieniu do każdego z nich. Przewodniczący podjął się sporządzenia ostatecznej wersji Opinii i przesłania jej członkom Rady do zatwierdzenia w trybie obiegowym. [Członkowie Rady otrzymali Opinię do zatwierdzenia 16 września. Opinia została przyjęta jednogłośnie w głosowaniu w trybie obiegowym w dniach 16-19 września 2025 roku.] Treść ustaleń Rady została zawarta w Opinii nr 2/2025 stanowiącej Załącznik nr 7 do niniejszego Protokołu. Rada do spraw Ławników

przy Ministrze Sprawiedliwości podjęła decyzję o przekazaniu Petycji Rady Ławniczej przy Sądzie Rejonowym w Białymstoku wraz załączoną własną Opinią nr 2/2025 do Biura Ministra Sprawiedliwości.

17. Kontynuacja dyskusji nad zaprezentowanym podczas IV Posiedzenia Rady przez Pana Krzysztofa Grzybowskiego (Przewodniczącego Rady Ławniczej SO w Poznaniu) **postulatem zmiany art. 2 ust. 1 pkt 6. ustawy z dnia 30 października 2002 r. o zaopatrzeniu z tytułu wypadków lub chorób zawodowych powstałych w szczególnych okolicznościach** (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 173), tak aby za wypadek uzasadniający przyznanie świadczeń uważane było nagle zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło przy wykonywaniu funkcji ławnika w sądzie oraz w drodze do sądu i z sądu.

Pani Dyrektor Małgorzata Kosicka poprosiła o więcej czasu na przygotowanie stanowiska w tej sprawie, ponieważ jej początkowe katagoryczne stanowisko uległo ostatnio zmianie. Przewodniczący zgodził się na odłożenie dyskusji do kolejnego spotkania, widząc nadzieję na pozytywne rozwiązanie sprawy.

Przerwa 15 minut (ok. 14.30)

18. Dyskusja w sprawie **projektu przygotowania i nagrania wykładów multimedialnych dla sędziów społecznych**. Projekt koordynowany przez Panią Pełnomocnik do spraw Edukacji Konstytucyjnej Aleksandrę Chudaś we współpracy z Radą do spraw Ławników przy MS.

Przewodniczący Rady omówił projekt przygotowania wykładów multimedialnych, wyjaśniając, że mają to być krótkie, 20-minutowe nagrania wideo, aby utrzymać zainteresowanie odbiorców. Poinformował, o pierwszych planowanych wykładowcach. Odbyła się dyskusja na temat propozycji tematyki pierwszych kilku wykładów, podkreślając, że powinny one być przede wszystkim skierowane do osób rozpoczynających pełnienie funkcji ławnika. Zaproponowano tematy wykładów, które będą stanowiły punkt wyjścia do dalszych prac w tej sprawie z udziałem twórców i uczestników nagrań, m.in.: „Etykieta ławnika w sądzie i na sali sądowej”, „Jak czytać akta i sporządzać notatki z lektury”, „Udział obywateli w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości w ujęciu konstytucyjnym”, „Zasady współpracy administracyjnej i merytorycznej sędziego etatowego z ławnikami”, „Narada nad wyrokiem: podstawowe zasady i przebieg”, itd. Przewodniczący Rady zachęcał członków Rady do włączenia się w realizację tego projektu.

19. Dyskusja plenarna na temat propozycji **nowelizacji zapisów Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 31 stycznia 2006 roku w sprawie sposobu wyboru, składu i struktury organizacyjnej, trybu działania oraz szczegółowych zadań rady ławniczej** (Dz. U. z dnia 15 lutego 2006 r.).

Przewodniczący Rady, prof. UAM dr hab. Piotr W. Juchacz zaprezentował dalszą część wyników badania ankietowego, o którym szerzej była mowa w punkcie 12

spotkania. Tym razem skoncentrował się na prezentacji wyników dotyczących powołania rad ławniczych w sądach powszechnych.

Na początek Przewodniczący przywołał hipotezę badawczą przyjętą w badaniu, zgodnie z którą w znacznym stopniu za brak powołania rad ławniczych odpowiadają zapisy Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 31 stycznia 2006 roku w sprawie sposobu wyboru, składu i struktury organizacyjnej, trybu działania oraz szczegółowych zadań rady ławniczej (Dz. U. z dnia 15 lutego 2006 r.), wedle których rada ławnicza musi liczyć nie mniej niż osiem osób.

Następnie stwierdził (skrócona informacja z wypowiedzi Przewodniczącego Rady), że badanie potwierdziło powyższą hipotezę, gdyż ustalono: po pierwsze, że rad ławniczych nie powołano w 110 sądach rejonowych; po drugie, że aż w 102 przypadkach mamy do czynienia z brakiem wystarczającej liczby ławników (8 osób) do powołania rady ławniczej zgodnie z w/w Rozporządzeniem.

Podsumowując Przewodniczący rekomendował obniżenie dolnego kryterium liczby osób koniecznych do powołania rady ławniczej z ośmiu do trzech lub ewentualnie pięciu osób. Rada zgodziła się z tą rekomendacją.

W związku z tym, że członkowie Rady zwrócili uwagę na konieczność przedyskutowania również innych zapisów Rozporządzenia (np. obniżenia górnej liczby członków rad ławniczych), Przewodniczący Rady – który w pełni zgodził się z tymi uwagami – zapowiedział kontynuację prac nad nowelizacją Rozporządzenia w okresie do następnego posiedzenia Rady i ostateczną dyskusję wraz z głosowaniem rekomendowanych rozwiązań na kolejnym posiedzeniu Rady w listopadzie.

20. Zmiana na stanowisku kierownika Zespołu ds. przygotowania Poradnika dla Rad Ławniczych: odwołanie z funkcji kierownika Pana Macieja Wojakowskiego i powołanie na tę funkcję Pani Kariny Spytkowskiej, Przewodniczącej Rady Ławniczej w SR Katowice-Zachód.

Przewodniczący Rady poinformował o odwołaniu Pana Macieja Wojakowskiego z funkcji kierownika Zespołu ds. przygotowania Poradnika dla Rad Ławniczych ze względu na jego chorobę, która uniemożliwia mu pełnienie tej funkcji w najbliższym czasie. Przewodniczący poinformował, że rozmawiał z Panem Wojakowskim i ustalili, że pozostanie on członkiem zespołu pracującego nad Poradnikiem i będzie włączał się w jego prace w miarę możliwości. Na jego miejsce Przewodniczący Rady powołał Panią Karinę Spytkowską, Przewodniczącą Rady Ławniczej w SR Katowice-Zachód, z którą wcześniej rozmawiał i która zgodziła się podjąć tego zadania. Przewodniczący zapowiedział, że ustalili, iż pierwsze efekty prac nowa przewodnicząca zespołu zaprezentuje w połowie listopada 2025 roku.

21. Sprawozdanie z postępów prac pozostałych roboczych zespołów problemowych. (Kierownicy zespołów roboczych: Zespół ds. reformy metod przydziału spraw ławnikom w wydziałach cywilnych i wydziałach pracy i ubezpieczeń społecznych (Piotr W. Juchacz); Zespół ds. przygotowania Poradnika dla nowo wybranych sędziów społecznych (Marian Radoła); Zespół ds. edukacji publicznej dotyczącej udziału

obywateli w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości (**Ewa Rysińska**); Zespół ds. wprowadzenia sędziów społecznych w wydziałach gospodarczych (**Małgorzata Miszkin-Wojciechowska**); Zespół ds. modernizacji Karty zgłoszenia kandydata na ławnika – kontynuacja prac (**Martyna Skibniewska**); Zespół *ad interim* ds. ustanowienia stałych kontaktów z radami ławniczymi (Piotr W. Juchacz i Martyna Skibniewska); Zespół ds. szkoleń sędziów społecznych (**Piotr W. Juchacz**); Zespół ds. opracowania Poradnika dla sędziów społecznych w sprawach rodzinnych [**SSR Izabela Kuczera-Fatyga**; Przewodniczący Rady przypomina, że Rada podjęła decyzję o kolejności prac nad Poradnikami: na pierwszym miejscu stawiając *Poradnik dla Rad Ławniczych*, na drugim *Poradnik onboardingowy dla ławników*; początek prac nad *Poradnikiem w sprawach rodzinnych* przewidziany jest na I kwartał 2026 roku, po zakończeniu prac nad pierwszymi dwoma poradnikami]; Zespół ds. badań empirycznych sędziów społecznych i sądów we współpracy z Instytutem Wymiaru Sprawiedliwości (IWS) (**prof. Eleonora Zielińska**); Zespół ds. badań empirycznych sędziów społecznych i sądów we współpracy z Działem Kadr i Organizacji Sądów Powszechnych (**Małgorzata Kosicka & Piotr W. Juchacz**); Zespół ds. przygotowania uchwały z uzasadnieniem dotyczącej rekomendacji wydania przez Ministra Sprawiedliwości w ramach kontroli zarządczej (tj. działań podejmowanych dla zapewnienia zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi) Instrukcji w sprawie dalszego wyznaczania do spraw ławników, którzy ukończyli 70 lat (**Piotr W. Juchacz**).

Na prośbę Przewodniczącego Rady wszyscy kierownicy zespołów roboczych zaprezentowali obecny stan prac w zespołach. Ustalono, że prace nad przygotowaniem *Poradnika dla nowo wybranych sędziów społecznych* zostaną podjęte po ukończeniu prac nad pierwszym *Poradnikiem dla rad ławniczych*. Pani Profesor Eleonora Zielińska poinformowała, że już w bieżącym tygodniu zostanie do ławników rozesłana ankieta przygotowana przez nią i pracowników Instytutu Wymiaru Sprawiedliwości. Prof. Piotr W. Juchacz i Pani Dyrektor Małgorzata Kosicka poinformowali, że kończą prace nad ankietą skierowaną do rad ławniczych, lecz zostanie ona rozesłana po zakończeniu badania przygotowanego przez IWS.

22. Informacja o zatwierdzeniu Protokołu z 4. Posiedzenia Rady ds. Ławników przy Ministrze Sprawiedliwości.

Przewodniczący Rady i sekretarz Rady poinformowali, że Protokół z 4. Posiedzenia Rady został przez nich zatwierdzony i zamieszczony na stronie internetowej Rady.

23. Propozycja ustalenia terminu kolejnego posiedzenia Rady.

Ustalono termin kolejnego posiedzenia Rady na 15 listopada 2025 roku w godz. 12.00 - 15.30.

24. **Zakończenie obrad: 16.00.**

Przewodniczący Rady podziękował wszystkim za udział w obradach i zamknął V Posiedzenie Rady do spraw Ławników przy Ministrze Sprawiedliwości.

Protokół zatwierdzili:

Prof. UAM dr hab. Piotr W. Juchacz
Przewodniczący
Rady do spraw Ławników przy Ministrze Sprawiedliwości

Aleksandra Smoter
Sekretarz
Rady do spraw Ławników przy Ministrze Sprawiedliwości